

Устинова І.П., к.ю.н., доцент,
Кузьо Ю.В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ФОРМА ПУБЛІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Однією із найважливіших функцій державного управління є державний фінансовий контроль. У широкому розумінні фінансовий контроль – це один із видів фінансової діяльності держави з перевірки суб'єктів господарювання всіх форм власності шляхом застосування встановлених чинним законодавством методів контрольної діяльності для виявлення недоліків у фінансовій звітності підприємств, установ, організацій в процесі створення, розподілу, використання грошових фондів.

Важливою теоретичною базою для з'ясування процесуального характеру контролю стали праці вітчизняних та зарубіжних вчених: Я.М. Буздуган, В.Д. Сорокіна, О.В. Фатхутдінової, М.С. Шакар'яна, І.Б. Шахова, С.О. Шохіна, О. Савченко, І. Ровинського, І.П. Устинової та інших.

Державний фінансовий контроль призначений для реалізації фінансової політики держави, створення умов для фінансової стабілізації. Це передусім розробка, розгляд, затвердження та виконання бюджетів усіх рівнів і позабюджетних фондів, а також контроль за фінансовою діяльністю підприємств та організацій, банків і фінансових корпорацій.

Відповідно до положень Бюджетного кодексу України фінансовий контроль на всіх стадіях бюджетного процесу повинен забезпечувати: постійну оцінку достатності та відповідності діяльності бюджетної установи вимогам внутрішнього фінансового контролю; оцінку діяльності на відповідність результатів поставленим завданням і планам; інформування безпосередньо керівника бюджетної установи про результати кожної перевірки (оцінки, розслідування, вивчення чи ревізії), проведеної підрозділом внутрішнього фінансового контролю [1].

Запорукою ефективного функціонування системи фінансового контролю, злагодженої роботи її органів є чітке законодавче регламентування та розмежування повноважень між ними. Чітко визначені законодавчою базою права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів дають змогу уникнути багатьох проблем, сприяють належній роботі владного органу.

В Україні функції державного фінансового контролю здійснюють:

Верховна Рада України та Рахункова палата - законодавчий контроль, супровідний контроль на всіх стадіях: від планування бюджету до звіту

про його виконання; Міністерство фінансів України - на кожній стадії бюджетного процесу; Державна податкова адміністрація - на стадії збирання доходів і формування бюджетних ресурсів; Державне казначейство України - на стадії виконання бюджету; Державна контрольно-ревізійна служба - на стадії здійснення видатків і звітності; інші органи центральної виконавчої влади - спеціалізований контроль, визначений законодавством [2].

Суб'єкт фінансового контролю - це орган чи особа, які відповідно до визначених законодавством повноважень мають право здійснювати фінансовий контроль. Об'єкт фінансового контролю - це повний комплекс (система) або окремі процеси (етапи) фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, на які спрямовано контрольні заходи суб'єкта фінансового контролю [3, с. 65].

В залежності від суб'єктів, що здійснюють фінансовий контроль, він поділяється на:

1) державний фінансовий контроль – проводять державні органи влади і управління. Весь державний контроль поділяється на загальнодержавний і відомчий. Загальнодержавний контроль має надзвичайно велике значення, від його організації і дієвості багато в чому залежать шляхи економічного розвитку суспільного виробництва, рівень добробуту населення, масштаби тіньової економіки і економічних злочинів. Проводять загальнодержавний контроль Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Державна фіскальна служба України, Державна аудиторська служба України, місцеві державні адміністрації, Державний митний комітет та ін.

2) відомчий фінансовий контроль застосовується тільки по відношенню до підвідомчих підприємств та організацій і проводиться контрольно-ревізійними підрозділами міністерств і відомств. В останні роки у зв'язку з ліквідацією великої кількості міністерств, появою підприємств нових форм власності масштаби відомчого фінансового контролю значно скоротилися.

3) громадський фінансовий контроль – здійснюють громадські організації (партії, рухи, профспілкові організації).

4) аудит – незалежний зовнішній фінансовий контроль, заснований на комерційних засадах [3, с. 66].

Розвиток аудиту обумовлений: неефективністю відомчого контролю; наявністю підприємств нових форм власності, для яких немає відомчого підпорядкування, тобто управляючих організацій, які здійснюють контроль за їхньою діяльністю; неможливістю загальнодержавними органами фінансового контролю охопити регулярними і глибокими перевітками всі суб'єкти господарювання [4, с. 27].

Отже, сучасний стан державних фінансів потребує посилення контролю за витрачанням бюджетних коштів органами центральної

виконавчої влади та місцевого самоврядування, боротьби з порушеннями бюджетного законодавства. Удосконалення організації системи державного фінансового контролю має бути забезпечене діяльністю всіх організацій, які входять у структуру державного контролю на рівні різних гілок державної влади.

Література

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 25 верес. 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. Ст. 572.

2. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / за ред. Ф.О. Ярошенко. Київ: Міністерство фінансів України, УДУФМТ, 2010. 592 с.

3. Жернаков М. Фінансовий контроль: сутність, суб'єкти, їх права та обов'язки. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 3. С. 64–66.

4. Буздуган Я. Фінансовий контроль і правові шляхи його реалізації. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 6. С. 26–29.

УДК 339.72 (043.2)

Устинова І.П., к.ю.н., доцент,
Шерстобоев С.О., студент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СТАН ТА РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ

Сучасне суспільство відрізняється динамічними подіями, які стосуються майже всіх сфер його життєдіяльності – державних інститутів, інститутів громадянського суспільства, врегулювання галузевих інститутів. Йдеться не лише про процеси в окремій державі, а про глобальне суспільство у цілому. Питання, які ми актуалізуємо у цій статті, належить саме до такого вектору глобальних перетворень у світі. Йдеться про поняття «крипто валюта», яке виникло у суспільному обігу лише десятком років тому, – 12 січня 2009 року відбулась перша крипто валютна біткоїн-транзакція. На той час біткоїн ще не мав вартості. У січні 2018 року курс біткоіна стрибнув до 14565.88 доларів США з капіталізацією 261 млрд. доларів США [1].

Проте, обіг криптовалют в Україні нормативно до цього часу не врегульовано. Саме тому актуальність питання не викликає сумнівів. Адже можна стверджувати, що за 10 років біткоїн та інші криптовалюти перетворились на чинник, який вже не можна ігнорувати. У цьому матеріалі здійснимо спробу окреслити наявний стан зазначеного питання саме в Україні.

Історичними чинниками, які призвели до виникнення крипто валюти, сучасні дослідники проблеми визначають наступні: скасування у 1933 році у США золотий стандарт, що згодом примусило інші держави